

**NAKUUYUNIK
HAPUMMINIKK
UT
HULITJUTIKHAN
IK HIVUNIKHAT**

**Nutaani
Ilitturipkaitjutikhat
ukununga
Katimayiralaanguinnaqtu
nun ukunani
Kavamatkunni
Kiinauyaliqitjutinginnun,
Ilikkuuqtununi
Havaktiuyuni aallanilu
Timiqutiuyuni
August 2017**

**Unniutjutaa uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami
ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi - 2014**

*Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktununlu Ikayuqtiuyuni
Nunavunmi - Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata*

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtiinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

Atannguyanin Naittuq Uqautaa

Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia piliuqhimayaa una Nakuuyunik Hapumminikkut Hulitjutikhanik Hivunikhaq (QPAP) kiuyaami 6-siuyunun pitquitjutainnun Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin uvani 2014-mi *Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiyuni Nunavunmi*. Pitquitjutit kiuvaktut ihumaaluutigiyayunun mighaagut havaktikhaqhiurnikkut pihimanikkullu, ayuirhainikkut hivulliuvaqtunik havaktinun, inuliqinikkut aulapkaitjutainnik, titiqqanik katitirnikkut, nunallaamilu ilaupkainirnik. Talvani hivulliqaami nutaani illitturipkaitjutini tuniyauyut Katimayiralaaguinnaqtunun September 2014-mi, Havakvik uqariyaqhimayut tuninikkut Maligaliuqvikmun hivumuunikkut illitturipkaitjutinik ukunani tikittukhani malruukni ukiuni.

Una pitjutuq kingulliqaamik QPAP illitturipkaitjutikhat ukununga Katimayiralaanguinnaqtunun uvani Kavamatkunni Kiinauyaliqitjutinginnun, Illekuuqtununi Havaktiuyuni aallanilu Timiqutauyuni. Ilitturipkaitjutit naunayaqtitaa Havakviup inirhimatjutainnik kaffiuyuni pitjutini, tautungnarniaqtuqlu tamaita haniqitauyukhat hunat ¹ iniqtauhimayut, iniqtauvikhaaluunniit tikiliqtuq kinguvaqhimaittumik. Naunaitkutaaluni, Inungmi Ilitturipkaitjutikkut Pitjuti ² (CIS) hanaqitauyukhani 50.4 uvanilu 57.2 naunaiyaqhimayut aullaqtirniaqtuq nungutjuttaani Maniliqinikkut Ukiunani (FY) 2018-2019-kut. Hanaqiyauyukhat naunaiyaqtauhimayut kinguvaqhimaittumik iniqtauniaqtut taimaatut havakvik havakhimangmat havaquyahimayunik pitjutinik pipkainikkut pitjuti atuqtauliqtuq, tautukhimanginnamiklu ayurharutikhanik kinguvaqtiqtinikkut atuqtaulirningnanik. CIS naunaiyaffaaqtinniaqtaa hakugikhaqlugulu Havakviup angummatjutiarnia havagutigilugi Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin pitquyait mighaagut havaktini aulapkaitjutainni, havaakhatigut aturutikhat, malikniit atuquyahimayuni ukunanilu ayurnaittuni illitturipkaitjutini ukunani nutaqqani munariyauyuni.

Taimaalu, Havakvik iniqtiliqtaa haakhatigut aturutikhanik pitjutikhaq, titiraqhimayut pitquyahimayumi 27-mi. ikayurniaqtaa Havakvik piliuriami amirilugulu inuliyiyitjutait ³ ukunani Nunallaani Inuliyiyini (CSSWs). Taamna pitjutikhaq naunaiyaqniaqtait CSSWs-kut inuliyiyitjutait amigaiqpallaaqtinnagit, pipkaiplugit Angayuqqaat Atannguyallu havagutigilugi aulapkainikkut inuliyiyitjutait ihuaqtumik. CIS ilaliutiniaqtait ilanginnik havaknikkut aturutikhanik ikayuutimi, taimaatut hakugikhiyuummiqtirniaqtait Havakviup angummatjutait munarinikkut inuliyiyitjutait.

Havakvik kangiqhihimayaa anginiqarniaq piyuminarniaqtunik inuliyiyitjutinik havaktauyukhaniklu, taapkuat hulaqutittaaqtut CSSW-kunnik piyaarninginnik havagutigilugit ilagiiktut havaqatigiiknikkut ingattaqtiqyuummiqtiqtaarnaittumilu. Anginiqauqtuq ilihimayaami ikiklihaqtirnikkut aulapkainikkullu inuliyiyitjutainnik havaktauyukhaniklu ayurnavyaktuq havaktakhaq amigaittut nunagiyaayut aullaqtilihaaliqtullu kiutjutigiyaami. Kanadami, amigaittut nunagiyaayut

¹ Tamainni titirarhimayunik hanaqiyauhmayunik hunanik tukihitjutainniklu takuyannaqtut uvani Appendix A-mi.

² Uqaqtauhimayut ahini Havakvikmin imaqtut Inungnun Aulapkainikkut Pitjuti.

³ Inuliyiyitjutait tukiqalluarutiqaqpaqtuq taimaatut amigaitilaanginnik ikayuqtauyukhanik tuniyauhmayut kinamun (i.e., nutaqqani ilagiiktuniluunniit) taimaattaq havaktauyukhat tukiqaqtut qanuraaluktut hivitunikaqtut/havaktakhat piyakhat havagutigiyaami nakuuyumiklu aulapkainikkut havaktakhanik.

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT

Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriutqiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014

Ilitturipkaitjuti Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi - Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

pivigiayuyullu ayurhautiqaqpaktut kiuniarhimanirmun havaguiqpaktunik, havaktikhaqhiulimaiqnirnik maniiliurnirniklu, nalvaaqnirnik ayuiriqhimayunik uuktuqtukhanik havaakhanun, atuqtipkainikkullu ihuaqtunik havagutunik. Nunavut atuqpaktuqlu ilaliutihimayunik ayurnarhitjutiyaavuktunik pitjutiqaqtuq nunakkut, tamaita nunallaat piqarmata aallakkiiktunik hakugikniqarutunik ihariagutuniklu.

Atuqtipkainia CIS-mik ikiklipkainaingalimaitait havaktakhainnik CSSW-kuni, kihimi tunilniaqtaalu Havakvik angikliyuummiktumik kinguitjutikhainnik ukunani CSSW-kut inuliqiyitjutainnik havaktakhainniklu. Uumuuna kinguitjutimi, Havakvik inniaqtuq nakuutqiyayuyumik havagutikhanik kiuyaami angiyunik havaktikharhiunikkut pitjutikhanik kituni nunallaani. Ilihimagaluahuni aularaanginnaqtunik ayurnarhitigiyaavuktuni atuqtipkainikkut aulapkainikkullu havaktauyukhani aturutikhani, kiunikkullu angitqiyaniq ihumagiyaayuni ayurhautaanginnaqtuni tamainni nunagiyaayuni (i.e., havaguiqattarnirni havanngutigiyaunikkullu), Havakvik havakhimmaarhimayuq nakuutqiyayuyunik ikayurumanikkut CSSW-titik, pipkainikkut nakuutqiyayuyunik havagutigiyaanginnik ilagiiktut nunallaallu havaqatigiyaat.

Anginiqaqtuq ilihimayaami Kiinauyanut Ihivriutqiryuap pitquhimayait naunaiyaqhimayait naunaiyaraanginnarniaqtaillu hivituniqaqtut hivulliutiyaayukhat Havakvikmin. Naunaitkutaaluni, Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia 2017-2020 Havakvikmi Hivunikhautaa naunaiyaqtaat hivulliutiyaayukhat atatjutiqaqpiagtut ukununga Kiinauyanut Ihivriutqiryuap pitquhimayainnut:

- Piliurluni havakvikmi havaktuliqiyikkut hivunikhamik akhuuqtumik havaktikharhiurnirnik pihimanirnik hivulliuvaktunik havaktinik (*atatjutihimayuq Pitquyaunirmun 23-mun - Havaktuni Aulapkainikkut*);
- Hivumuutilugu CIS (*atatjutihimayuq Pitquyaunirmun 27-mun - Havaktuni Aulapkainiq; Pitquyaunirmun 50-mun - Malikniq Atulluaquyahimayunun Aturutinun; uumanilu Pitquyaunirmun 57-mun - Ayurnaittut Ilitturipkaitjuti Nutaqqani Munariyaayuni*);
- Ihivriutluni qauyiharlugillu havaktuqilinikkut pivallialiurutit ayurharutikhakkullu pitjutit ukununga Nutaqqanun Ilagiiktunulu Ikayurnikkut havaktinun (*atatjutihimayuq Pitquyaunirmun 35-mun - Havaktuni Aulapkainikkut*);
- Naunaiyaqlugit ayurharutikhat pitjutiqaqtut angayuqqaanun nunallaanilu ilaupkainikkut hulitjutini pittailimanikkut/qilamik hatummiarnikkut hulitjutini (*atatjutihimayuq uumunnga Pitquyaunig 63-mun – Nunallaami Ilaupkaqlugit Uqautailu*); imaalu
- Aulahimmaarluni atuqtipkainikkut havakvikmin hulitquyahimayunik mighaagut uumunga GN-kunni Inminiiqtailinikkut Parnaqutimin, ilauyuqlu ikayuqlugu tuninia Inummaringniq (Inunnguiniq) angayuqqaangunikkut pinghuarutimi (*atatjutihimayuq uumunga Pitquyaunig 63-mun – Nunallaami Ilaupkaqlugit Uqautailu*).

Taimaatut, una kingulliqaangupluni QPAP, Katimayiralaaguinnaqtunun ukunani Kavamatkunni Kiinauyaliqitjutinginnun, Ilikkuuqtuni Havaktiuyuni Aallanilu Timiqutiuyuni ilihimayukhat Havakvik

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutaa uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktununu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

ilaupkaqtait Kiinauyanut Ihivriuqtiryuap pitquyait ukununga tatjami hivunikhamilu hivulliutigiyumayainni Havakviup.

Talvannga piliurningani 2013-mi, unalu 2014 *Ilitturipkaitjutit Unniutjuti*, Havakvik tautungnarhitjutyuq angiyunik hivumuunirnik, tuninikkut angummatjutimiknik tuniyaamik ikayuutikhanik nutaqqanun ilagiiktununu. Havakvik niriuktuq ukunnga aularaanginnaqtunun pitjutimiknun piliurniaqtait atuqtipkainirmi CIS-mi, uvanilu nutaanguqtiffaarhimayumi turaangatjutimi nunallaani ilaupkainirnik.

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutaa uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

OAG-kut Pitquidjutait	Havakviata Kiudjutait	Hulivik haat	Qanurinni nga	Aallat Uqautit
Havaktiuyuni Munariniq				
Pitquyauniq 23: Pidjutihimmaaahugu itquumadjutaa, Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia naupkaqtukhat havaatigut uplumimut havaqatigiittiaqlugit Maniliqiyitkut Havakvia avikturviitlu havaktiqariakhaita ikayuuhialiqliiyitkut havaakhainnik tamaini nunallaani. Tamaitut, Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia munarittiaqtakhait havaktiqanggittunik havaakhat ilitturipkaiyukhatlu havaktikhaqhiuqtikhani k iniqariamngnik havaakhat.	Angiqatigiiktut. Havakviata havaqatigittiangniaqtait havakviit kavamatkunni ilitturipkailugit ayukhautait havaktikhakhiungnikkut pidjutihimmaaqlugit ikayuuhialiqliiyitkut atan'nguyaitlu. Talvalluaqmi, akhuugutigiyauyut takuttiagutiginiaqtait inikhaqariakhaita havakvikhainnik, iglukhaqariakhaita havaktiit ihuaqtumik hivituniit pidjutigiyauyut havaktikhakhiungnikkut.	23.1	Iniqtuq	
	Havakviata havaqatigiyait Nunavut Ilihakpaalirviit ihivriuhugit Havaktuliqliiyit Ilihaidjutaita imaa iniktigumik ilihagtamingnik havaktaalaqiyaamingnik havaani Havakviatani.	23.2	Iniqtuq	
	Hadjakaffukmi, Havakviata piliungniaqtut ikayuutikhamik munariyaami havaktikhakhiungnikkut qanurinmanggaanggitlu. Taimaatut ikayuutauniaqtut Havakviatanut naunaigiami aadlanik pivikhaqariakhainnik inikhaqarianggannik nakuuyumik havaktinik.	23.3	Iniqtuq	

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriugtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktununu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

OAG-kut Pitquidjutait	Havakviata Kiudjutait	Hulivik haat	Qanurinni nga	Aallat Uqautit
Havaktiuyuni Munariniq				
Pitquyauniq 27: Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia malikkuutikhaliuqtukhat munarilugitlu havaakhat naunaiqlugitlu tikiutiyaakhaita malikkuutitit.	Angiqatigiiktut. Hadjakaffuktumi, Havakviata	27.1	Iniqtuq	
	havangniaqhimmaangniaqt ait piliurnikkut havaanggit malikkuutainnik tamainnut atuqtauginnaqtunit	27.2	Iniqtuq	
	pidjutihimmaangginnaqtain niklu havaktauyukhani pidjutihimmaaqhugit ilitariyauyut ihuatqiat malikkuutikhat (pivikhaqaqqat) atuqpaktainniklu Nunavunmi. Una pipkainiaqtuq ihivriugutikhamik aadlanit kanatap avikturviitni ukiuqtaqtumi avikturviit nutaqqat ikayuutikhait piutainnik ihumaliuriami hadjamin malikkuutaita aadlaniklu ayuittiaqhimayut timituqait katimayiuyutlu ihumagiplugit ikayuqtauyumayunut malikkuutaitanik humi nunaiqhimayuni atuqpaktauyuni.	27.3	Iniqtuq	Havakvik aallanguqtiqtaa una Nutaqqanun Ilagiiktununu Ikayuutiuyuni Aturutainnik Qanuriliurutainniklu u Makpiraaq, tuyuqniqliqtaillu havaktinun Ukiakhami 2017- mi. Havakvik iniqtiirniaqtaalu havaakhatigut naunaitkutikkut ikayuruti Ukiakhakkut 2017- mi, iniqhimaliqqata miitiqatigiikniit havaktini pivaktut Auyami 2017-mi. Maligutikhat piliuqtauhimayut ikayurutikhamun iliuraqtauniaqtut nutaamun CIS- mun.

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutaa uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

OAG-kut Pitquidjutait	Havakviata Kiudjutait	Hulivik haat	Qanurinni nga	Aallat Uqautit
Havaktiuyuni Munariniq				
Pitquyauniq 35: Qatan'nguliqiyitkut Havakvia naunaiktakhait kitut ikayuuhialiqiyit ilihaqtakhait ilihaqpagiakhainnik piliuqlutiklu naunaitkutikhamik tamaita ilihaqvikhainnik, taimaa naunairiami tamaita ilihaqvihaqagumik ilihaqtukhat iniktiriami ilihagutikhait tuulliqhimaittumik.	Angiqatigiiktut. Havakvik havakpagaat uplumimut ihuaqhaiplogu nakuuhivallianiaqhugulu maliktakhainnik ilihaqtakhainniklu piumaplutiklu ilihaqtitiumaplugit tamaita ikayuuhialiqiyit nunallaani.	35.1	Iniqtuq	
	Hadjakaffukmi, Havakviata nakuuhivallianiaqtait naunaitkutigiyaaita nunallaami ikayuuhialiqiinguyunik ilihaqpaktainniklu naunaigiami qanggami ilihaqpagiakhainnik iniktiqhimayainniklu. Naunaitkutikhaat ilaliutiniaqtaatlu uplumimut naunaigiami kitu inuk ilihaqtitauyukhaq.	35.2	Iniqtuq	
	Uvvalu, Inuuliriiyitkut qilamik piliungniaqtut naunaittumik ilihaqtakhainnik upalunggaiyautimik taimaa tikiutiyaamingnik ilihaqtakhamingnik nunallaami ikayuuhialiqiyit ikayugiamingnik nutaraq ikayuutikhaanik.	35.3	Iniqtuq	

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

OAG-kut Pitquidjutait	Havakviata Kiudjutait	Hulivik haat	Qanurinni nga	Aallat Uqautit
Malikniq Atuquyaulluaqtunun Aturutikhanun				
Pitquyaunig 50: Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia maliktauyaakhainnik malikkuutit piyukhat piliuqhimayut takuyaqtuqtaugumik havaktauyukhamik, ihivriungnikkut igluqpanik, munariyauyut nutaqqat aadlanit aimmaviita ihivriunniit, uvalu Hivuliqtip ukiuq tamaat ihivriungninga. Taimailuqqat, imaittukhaq: -piyaakhaita naunaiqlutik havaktiit, atan'nguyat atan'nguyauyutlu kiuvikhaqaqlutik maliktaunggitpatta malikkuutit; imaalu -Atuqlugit inikhimayut atuqtauvaktut munaridjutiinik, taapkuatut nutaqqat takuyauyut ihivriungniit atan'nguyanit, ihuaqtumiklu piyukhat ihuigutauyuni naunaiqlutiklu ihuigutigiyauyut ihuaqhaqtauyaakhainnik.	Angiqatigiiktut. Hadjakaffuktumi, Inuuliriyitkut pivikhaqangniaqtut takuyauyunik ikayuqtauyumayunik malikkuutikhaanik ilihagtakhainnik tamainnut atan'nguyauyunut, ihuaqhaffaaqlugulu Inuuliriyitkut Malikkuutaa Makpiraangnga piyaakhainniklu naunaiqlutik maliktaunggittut naunaiqtaulutik talvani havaktip qanuringmanggaatigut ukiumi atauhirmi pidjutaanni.	50.1	Iniqtuq	
	Havakviata piliurniaqtut kitumin takuyauyumit ihivriungnia naunaiyautimik atuqtauliqluni tamainni avikturviitni anggiyuqqaatlu havakviitni qitqani atuqtilluni. Nalvaaqhimayait talvanga ihivriungniitnit atuqtauniaqtut ihuaqhaqtaulutik ilitturipkaiyaami maliktaunggitunik malikkuutinut.	50.2	Iniqtuq	
		50.3	Iniqtuq	
		50.4	Kinguvaqhi maittumik iniqtauniaqtuq	Havakvik havakhimaliqtuq havaktakhamiknik pipkainikkut CIS atuqtauliriangani nunguliqqat Maniliqinikkut Ukiuq (FY) 2018-2019-mi.

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriuqtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

OAG-kut Pitquidjutait	Havakviata Kiudjutait	Hulivik haat	Qanurinni nga	Aallat Uqautit
Ayurnaittut Ilitturipkaitjutit Nutaqqani Munariyauyuni				
Pitqyaunig 57: Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia piyaakhainik naunaiqlutik tuulliqhimanggitunik pidjutihimmaangginnaq tunik katitihimayunik aadlanutlu ilitturipkailutik nutaqqat munaqtaugivigiyainnik munarittiaqlugut nunallaami unniutivinikkut pilutiklu ihuaqtunik hulivikhainik pivikhaqqat.	Angiqatigiiktut. Hadjakaffuktumi, Havakviata naunaiktukhat piyaakhainnik tamainnik naunaitkutigiyaayunik nutaqqamut munaqtauyumik ilaliutiyaakhainik naunaiqlutik anggiyuqqaat havakviitni naunaiqlutiklu ilaliutiyaakhainik qaritauyakkuugutaanni iliuraqtauyaakhaita naunaitkutait. Anggiyuqqaat havakviata naunaiqniaqtut avikturviinnut pinggittut unniutivikhamik malinggittut malikkuutainnik.	57.1	Iniqtuq	
	Havakviata havangniaqtut aadlanut takupkaqtirarhaunggittunik ikayuutunik piliuriami takuyaayumut naunaitkutainnik tamaani Nunavunmi hadjakaffuktumi.	57.2	Kinguvaqhi maittumik iniqtauniaqtuq	Takulugu Hulivikhaa 50.4 Havaktauvikhainnu n.
Nunallaami Ilaupkaqlugit Uqautailu				
Pitqyaunig 63: Pitquidjutiptioni talvani 2011	Angiqatigiiktut. Hadjakaffuktumi Havakvitata anggiqliliqtakhaat	63.1	Iniqtuq	

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULIJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriutqiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

OAG-kut Pitquidjutait	Havakviata Kiudjutait	Hulivik haat	Qanurinni nga	Aallat Uqautit
ihivriungningani, Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia Qatan'ngutiliqiyitkut ilautquyakhait an'ngayuqqaat nunallaatlu piliurnikkut ihumaliugutigiyaayukha nik nutaqqat aanniqtailiyaangginni. Ihumaliutqiktukhat ilaliutigiyakhait hulidjutikhainnik, qan'ngamin qan'ngamut, ikayuutikhainnik ilitturiyauyaangginnik ayukhautit nunamingnik.	avikturviitni unniutinikkut ilaliutigilugit naunaitkutit havakviuyunik, hulidjutait ikayuutaayutlu nutaqqat aanniqtailiyaangginni talvuuna an'ngayuqqaat ilaunikut nunallaamilu pivallianikkut.			
	Hadjakaffuktumi, Havakviata ihivriungniaqtait ihivriuqlugitlu hadja atuqtainnik ilihagutikhainik havaktiinnut akhuugutilugitlu an'ngayuqqaat ilaunikhaatigut nunallaamilu pivallianikkut	63.2	Iniqtuq	
		63.3	Iniqtuq ⁴	

⁴ Naunaiyaqtauhimayumi uvani kingullirmi QPAP ilitturipkaitjutimi, nunallaani ilaupkainirnik aularaanginnaghimayumi Havakvikmi, qanuriningatjutta uumani huliyaayukhami tautungnaqtuq iniqhimaliqtuq. Huliyauppiataayukhat havaktauvaktut Havakvikmin angikliharnikkut hakugikharnikkullu nunallaami angayuqqaanilu ilaupkaitjutait. Naunaitkutaaluni, Havakvik kaantraaktihimayaa Qaujigiartiit Health Research Centre (aanniaqtailinikkut qauyihagtiit) tuninikkut ayuirharvikhanik uumani Inummaringnikkut (Inunnguiniq) Angayuqqaangunikkut Pinahuarutimi. Havakvik piliuqhimayuqlu 9-nik Ilagiiktunik Aturutikhakkut Havaktinik havaanik tuniyaami amigaitqiyani ikayurutikhanik angayuqqaanun nunallaanunlu. Naunaiyaqtauhimayumi hivuagut, Havakvik atuqtipkailiqtuq hivulliutiyayukhanik pitjutiqagtut nunallaani ilaupkainikkut uvunnga Havakviup Hivunikhaanun, taimaatullu, havagumaraanginnaqtuq havaqatigilugit ilagiiktut nunallaallu.

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriutqiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiuyuni Nunavunmi -
Qatan'ngutiliqiyitkut Havakviata

Naunaitkunmi A-mi

Havaktiuyuni Munariniq

Pitquyauniq 23: Pidjutihimmaaqhugu itquumadjutta, Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia naupkaqtukhat havaatigit uplumimut havaqatigiittiaqlugit Maniliqiyitkut Havakvia avikturviitlu havaktiqariakhaita ikayuuhialiqliiyitkut havaakhainnik tamaini nunallaani. Tamaitut, Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia munarittiaqtakhait havaktiqanggittunik havaakhat ilitturipkaiyukhatlu havaktikhaqhiuqtikhanik iniqariaminingnik havaakhat.

- **Hulivikhaat 23.1:** Nakuuhivallialiqluni havaktikhangnikkut, ilihainnikkut tigonmidjutinikkutlu havaktinik.
- **Hulivikhaat 23.2:** Piliuqlutik havakviiqatigiiktunik katimayiyikhamik havaqatigiyaangginnik Nunavut Iihavikpaalirviat ihivriuriangannik Ikayuuhiaqituliriyit Ilihagutikhaat.
- **Hulivikhaat 23.3:** Piliuqlutik naunaitkutikhamik munariyaami havaakhat inuqanggittunik havaktiitlu hulivaktainnik.

Pitquyauniq 27: Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia malikkuutikhaliuqtukhat munarilugitlu havaakhat naunaiqlugitlu tikiutiyaakhaita malikkuutitit.

- **Hulivikhaat 27.1:** Katitiqlugit pidjutilihaaqhimayut takuyauvaktut iliuraqlugit qaritauyakkut tamainnit avikturviitnit Nunavunmi.
- **Hulivikhaat 27.2:** Ihivriuqlutik avikturviiqatigiiktut katitiqlugit nutagap qanuringmanggaatigit havaanggit naunaitkutikhat piyaami Havakviata piliungnikkut havaakhat malikkuutinik.
- **Hulivikhaat 27.3:** Ihuaqhaqlugu Havaktiuyut Malikkuutaa Makpiraanga Nutaraq Qatan'ngutigiktunutlu.

Pitquyauniq 35: Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia naunaiktakhait kitut ikayuuhialiqliiyit ilihagutakhait ilihagpagiakhainnik piliuqlutiklu naunaitkutikhamik tamaita ilihagvikhainnik, taimaa naunairiami tamaita ilihagviquhaqagumik ilihagutukhat iniktiriami ilihagutikhait tuulliqhimaittumik.

- **Hulivikhaat 35.1:** Ihuaqhaffaaqtauluni atuqtaulunilu ilihagutikhaq.
- **Hulivikhaat 35.2:** Anggiqliquummiklugu naunaitkutikhat maligaliqiyut ilaliutilugit aadlatkiq ilihagutaita qan'ngamin ubluitlu iniktihimayait.
- **Hulivikhaat 35.3:** Ihuaqhaqlugu qanuritut malikkuutitlu piyaakhainik naunaiqlugit ilihagutikhat ublunggit iniktihimayaitlu katitiqhimmaaqlugit.

Malikniq Atuqyaulluaqtunun Aturutikhanun

Pitquyauniq 50: Qatan'ngutiliqiyitkut Havakvia maliktauyaakhainnik malikkuutit piyukhat piliuqhimayut takuyaqtuqtaugumik havaktauyukhamik, ihivriungnikkut igluqpanik, munariyauyut nutaqqat aadlanit aimmaviita ihivriunniit, uvalu Hivuliqtip ukiuq tamaat ihivriungninga. Taimaa pigumik, imaatut pidjutiniaqtut: a) piyaakhaita naunaiqlutik havaktiit, atan'nguyat atan'nguyauyutlu kiuvikhaqaglutik maliktaunggitpatta malikkuutit; imaalu b) Atuqlugit inikhimayut atuqtauvaktut munaridjutiinik,

NAKUUYUNIK HAPUMMINIKKUT HULITJUTIKHANIK HIVUNIKHAT
Unniutjutta uma Kiinauyanut Ihivriugtiryuamin Kanadami ukununga Maligaliuqtinun Nunavunmi -
2014
Ilitturipkaitjutit Unniutjuti uvani Nutaqqanut Ilagiiktunulu Ikayuqtiyuuni Nunavunmi -
Qatan'ngutigliyitkut Havakviata

taapkuatut nutaqqat takuyauyut ihivriungniit atan'nguyanit, ihuaqtumiklu piyukhat ihuigutauyuni naunaiqlutiklu ihuigutigiyayut ihuaqhaqtauyaakhainnik.

- **Hulivikhaat 50.1:** Piliuqlutik takuyauvaktunik malikkuutikhait ilihagutigilugit ihivriuqlugitlu malikkuutikhait naunairiami naunaittiaqhimayunik kiudjutiviqaqtukhanik maliktauyaangginni takuyauvaktut munariyauyuganik.
- **Hulivikhaat 50.2:** Ihivriuqlugu ihuaqhaqlugit hadjamin pihimayut avikturviitni titiqqaita ihivriuqtauyaangginni, naunaiqlugit unniutivigilugitlu. Anggiqliquummiklugu naunaitkutikhait maligaliqiyut ilaliutlugit aadlatkiq ilihagutaita qan'ngamin ubluitlu iniktiqhimayait.
- **Hulivikhaat 50.3:** Piliuqlutik uqiuk tamat naunaiyautikhamik ihivriuqtauhimayunik Anggiyuqqaat Havakviatanit iniktikhimalutik tamaita avikturviit.
- **Hulivikhaat 50.4:** Atuliqlutik Takuyaayunik Naunaiyautainnik (CIS mik taivagaat) munarittiariami takuyauyut titiqqidjutainnik malikkuutigilugitlu tamainnut takuyaayunik.

Ayurnaittut Ilitturipkaitjutit Nutaqqani Munariyauyuni

Pitquyaunig 57: Qatan'ngutigliyitkut Havakvia piyaakhainik naunaiqlutik tuulliqhimanggitunik pidjutihimmaangginnaqtunik katitiqhimayunik aadlanutlu ilitturipkailutik nutaqqat munaqtaugivigiyaainnik munarittiaqlugut nunallaami unniutivinikkut pilutiklu ihuaqtunik hulivikhainik pivikhaqqaat.

- **Hulivikhaat 57.1:** Piliuqlutik ayungnaittumik Naunaiyautikhamik qaritauyakkut Anggiyuqqaat Havakviatanut katitiriyaamingnik naunaitkutunik tamainnik nutaqqanik munaqtauhimayunik.
- **Hulivikhaat 57.2:** Upalunggaiyailutik Havakviuvigiyaayukhamik piliuriami takuyauyut naunaitkutainnik qaritauyakkut.

Nunallaami Ilaupkaqlugit Uqautailu

Pitquyaunig 63: Pitquidjutiptioni talvani 2011 ihivriungningani, Qatan'ngutigliyitkut Havakvia Qatan'ngutigliyitkut ilautquyakhait an'ngayuqqaat nunallaatlu piliurnikkut ihumaliugutigiyayukhanik nutaqqat aanniqtailiyaangginni. Ihumaliutqiktukhat ilaliutigiyaqhat hulidjutikhainnik, qan'ngamin qan'ngamut, ikayuutikhainnik ilitturiyauyaangginnik ayukhautit nunamingnik.

- **Hulivikhaat 63.1:** Anggiqliquummiklugut tatkihiut tamaat avikturviitni unniutivikhainnik qaritauyakkut ilaliutiyaamingnik amigaitqianik naunaitkutikhanik havaktiinnut ilauniatigut nunallaami.
- **Hulivikhaat 63.2:** Uqaqviqattaqlugit havaktiit ihumaliuriamin kitunik aadlanik ilihagutakhainik ikayuqtiyaamingnik akhungnaittumik nunallaami pivalliavigikhamik, an'ngayuqqaat ikayuqtiigilugit, qilaminnuq kiulutik ayuqhaqtumut.
- **Hulivikhaat 63.3:** Ihivriuqlugut nunallaami ikayuutait hadja atuqtauyunik Nunavunmi pivallialiutluk angginikhamik havaqatigiittiarnimun.